

Obres de Joyce

- *Retrat de l'artista adolescent*, ed. Edhasa
- *Retrato del artista adolescente*, ed. Lumen
- *Dublinesos*, Ed. Edhasa
- *Dublineses*, ed. Lumen
- *Exiliats*, ed. 62
- *Exiliados*, ed. Càtedra
- *Stephen el héroe*, ed. Lumen
- *Ulisses*, ed. Proa
- *Ulises*, ed. Lumen
- *Giacomo Joyce*, ed. Edhasa
- *Poemas y manzanas*, ed. Visor
- *Finnegans Wake*, ed. Lumen

Bibliografia

- *El cànon occidental*, Harold Bloom, ed. Columna
- *El cànon occidental*, Harold Bloom, ed. Anagrama
- *James Joyce*, Richard Ellmann, ed. Anagrama
- *James Joyce en els seus millors escrits*, ed. Miquel Arimany
- *Joyce: el autor y su obra*, José Maria Valverde, ed. Barcanova
- *Cursos de literatura europea*, Vladímir NABOKOV, ed. B
- *Las poéticas de Joyce*, Umberto Eco, ed. Lumen
- *James Joyce: vida y obra*, Francesca Romana Peci, ed. Península
- *James Joyce*, Chester G. Anderson, ed. 62
- *James Joyce*, Italo Svevo, ed. Argonauta

Nota: Aquestes són les obres i edicions que podeu trobar a les biblioteques municipals

BIBLIOTECA ERNEST LLUCH

Barri de Palau
Saragossa, 27
17003 Girona
Tel. 972 426 368 - Fax 972 426 391
bibliolluch@ajgirona.org

BIBLIOTECA SALVADOR ALLENDE

Barri de Santa Eugènia
Montseny, 74-78
17006 Girona
Tel. 972 232 715 - Fax 972 401 316
biblioallende@ajgirona.org

BIBLIOTECA JUST CASERO

Barri de Pont Major
Plaça de l'Om, 1 - 17007 Girona
Tel. 972211 370 - Fax 972 211 502
bibliojcasero@ajgirona.org

BIBLIOTECA DE TAIALÀ

Carretera de Tialà, s/n
17007 Girona
Tel. 972 213 315 - Fax 972 218 318
bibliotaiala@ajgirona.org

www.ajuntament.gi/biblioteques

INFORMACIÓ

Guia de lectura

ULYSSES

de James Joyce

Apunt biogràfic

James Augustine Joyce nasqué a Dublín el 2 de febrer de 1882, fou el primer d'onze germans d'una família que acabà en la més dura misèria. Es va educar en col·legis regits per jesuïtes, però abandonà el catolicisme als vint anys. El 1904 s'autoexilià i començà un periple per la vella Europa, juntament amb qui serà la seva dona, Nora Barnacle. Trieste, Roma, París i Zuric seran les destinacions d'aquest escriptor irlandès en llengua anglesa. Tingué un fill i una filla i sobrevisqué gràcies a treballs de periodisme, ensenyant anglès i, tot sovint, a mecenes generosos. A més de *Dublinesos*, recull de quinze relats publicat el 1914, la seva producció comprèn *Retrat de l'artista adolescent* (1916), *Ulysses* (1922), la seva obra més famosa, i *Finnegans Wake* (1939), la seva última i inextricable obra. Morí, quasi cec, a Zuric el 13 de gener de 1941.

Ulysses

El 2 de febrer de 1922, quarantè aniversari de Joyce, es va publicar a París *Ulysses*; una de les obres més representatives del s. XX i tot un esdeveniment literari.

Ulysses és la descripció d'un sol dia, el dijous **16 de juny de 1904**; un dia de les vides barrejades i

separades de nombroses persones que deambulen, viatgen, s'asseuen, xerren, somien, beuen i executen diversos actes fisiològics i filosòfics, importants i intranscendents, durant aquest únic dia i les primeres hores de la matinada següent a Dublín. La novel·la consta d'una sèrie d'escenes construïdes al voltant de tres personatges principals, dels quals qui predomina és Leopold Bloom (o Poldy), un modest agent publicitari d'origen judeohongarès. Els altres personatges importants són Stephen Dedalus, que Joyce ha descrit a *Retrat de l'artista adolescent* (1916) i Marion o Molly Bloom, dona de Bloom.

Si Leopold Bloom és la figura central, Stephen i Molly són els laterals d'aquest tríptic: el llibre comença amb Stephen i acaba amb Molly.

Leopold Bloom

A l'hora de compondre la figura de Leopold Bloom, la idea de Joyce era col·locar entre els endèmics irlandesos del seu Dublín natal algú que fos irlandès, exiliat i ovella negra alhora, com el mateix Joyce, autoexiliat que va definir Irlanda com "la truja vella que es menja els seus porcells". Així, elaborà el pla racional d'escollir el tipus de jueu errant com a protagonista de la seva novel·la en una ciutat ancorada en el passat, Dublín. El poble jueu, exiliat perpè-

tuament, errant, foraster, amb tradicions pròpies i influències importants, sobreviu enmig d'altres pobles i altres llengües al llarg de la història.

Bloomsday

Per què Joyce va triar el **16 de juny de 1904**? Per commemorar la primera vegada que sortí amb Nora Barnacle, la seva futura i inseparable muller. Aquesta data serà celebrada pels joyceans amb el nom de **Bloomsday**, dia de Bloom, fent referència al cognom del protagonista de l'obra, Leopold Bloom i, alhora, fent paròdia del Domsday, dia del judici final. Fins i tot, hi ha qui en aquesta data ho celebra imitant l'esmorzar del Sr. Bloom: un ronyó de porc fregit, te i torrades.

Enciclopèdia d'estils

En els divuit capítols ben diferenciats de *Ulysses* hi predomina un estil diferent, però es pot destacar una veu peculiar: la paraula interior (o monòleg interior) d'alguns dels personatges, la deriva de la inevitable fluència lingüística pròpia de qualsevol ment. L'últim capítol del llibre és un increïble monòleg interior de Molly Bloom abans d'adormir-se; cinquanta pàgines ininterrompudes, sense punts ni comes, de vagareig mental.

Ulysses és un immens laberint de referències, símbols i veus, que en la brevetat d'un sol dia destil·len vint segles de cultura. Joyce té la intenció de construir una obra sistemàtica, enciclopèdica i interpretable a diversos nivells; explotant els recursos musicals del llenguatge, parodiant estils diferents, jugant còmicament amb el ridícul d'una ment qualsevol descoberta en les seves petites mesquineses i trivialitats, forjant la llengua anglesa fins a uns límits insospitables.

Revolució lingüística

El paper protagonista de l'obra és assumit, no per un heroi o un personatge interessant, sinó per un home qualsevol, que ens mostra que l'home és un animal parlant, un ésser fet de llenguatge; llenguatge que no ha creat sinó que ha heretat. Aquesta consciència lingüística de l'home s'expressa en *Ulysses* d'una manera clara: la nostra ment, malgrat les pretensions de sublimitat i objectivitat formal, salta de paraula en paraula. Aquest va ser un dels motius amb què es va acusar l'obra d'immoral i es va censurar: no es volia reconèixer que la ment humana, segons el puritanisme anglosaxó, fos com la del Sr. Bloom, saltant d'acudit en acudit i d'indecència en indecència. Fins al 1933 no es va poder publicar als EUA i al Regne Unit, fins al 1936.

En *Ulysses* el llenguatge no només reflecteix els personatges principals, com quan l'estil creix amb l'excitació sexual de Gerty McDowell; sinó també en el moment del dia o de la nit, com quan a dareres hores de la tarda en el número 7 d'Eccles Street, la llengua anglesa sembla tan gastada com el mateix dia i només produeix clixés. Joyce també va aprendre a fer que el llenguatge reflectís aspectes del lloc on transcorria l'acció, com quan a la carnisseria, el pensament de Bloom es va nodrint inconscientment de metàfores relacionades amb la carn, encara que pensés en coses molt diferents.

Dublín

Joyce escriurà la seva obra mestra enmig de successives mudances per l'Europa continental, però d'alguna manera mai no abandonarà Dublín; reiventant-lo per als dublinesos i per al món sencer, ocupant-se de totes les veus, de tots els carrers, de tots els noms durant un dia que és la vida de tots els homes. La torre Martello, la platja de Sandymount, Eccles street 7, la riba del Liffey, el cementiri, el pub, la Biblioteca Nacional d'Irlanda (Kildare street, 6) seran alguns dels indrets de Dublín recreats per Joyce a la seva novel·la, i eleva la ciutat a una complexitat literària innovadora, com a obra oberta a totes les dimensions de l'humà.

Equívoc

Ulysses és una estructura sòlida i esplèndida, però una mica massa sobreestimada i sobreinterpretada per alguns crítics. Per exemple, hi ha la tendència a veure en les quotidianes i avorrides passejades de Bloom una paròdia fidel a l'*Odíssea* d'Homer. Evidentment, en les passejades de Bloom hi ha un ressò homèric vague i general, tal com suggereix el títol de l'obra, fins i tot, els personatges i els capítols de la novel·la podrien tenir correspondències homèriques, però més enllà d'aquest rerefons, establir més paral·lelismes amb l'*Odíssea* pot desvirtuar la lectura de l'obra més famosa de Joyce. També es poden trobar taules de correspondència dels capítols amb les parts del cos humà, les arts, els colors, els símbols, etc.

Detall

Vladímir Nabokov, en les seves lliçons sobre *Ulysses*, va descobrir un personatge misteriós, camallarg i desmanegat amb un impermeable McIntosh que apareixia diverses vegades a la novel·la, sense parlar ni fer res en concret: el mateix Joyce (com Velázquez a Las Meninas o, més tard, Alfred Hitchcock en moltes de les seves pel·lícules), el creador, surt en l'obra creada.

BLUCCOXNISHMAY

